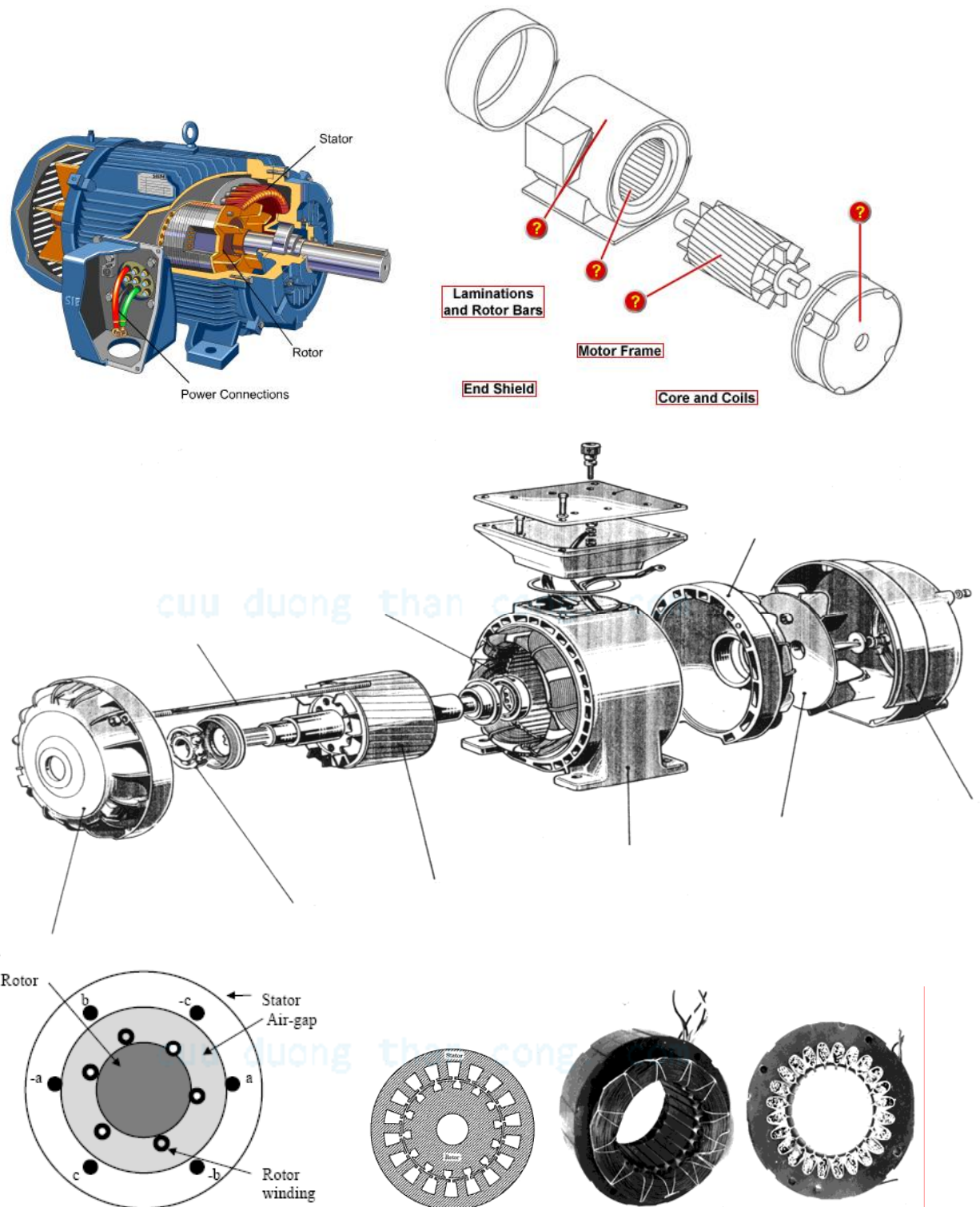
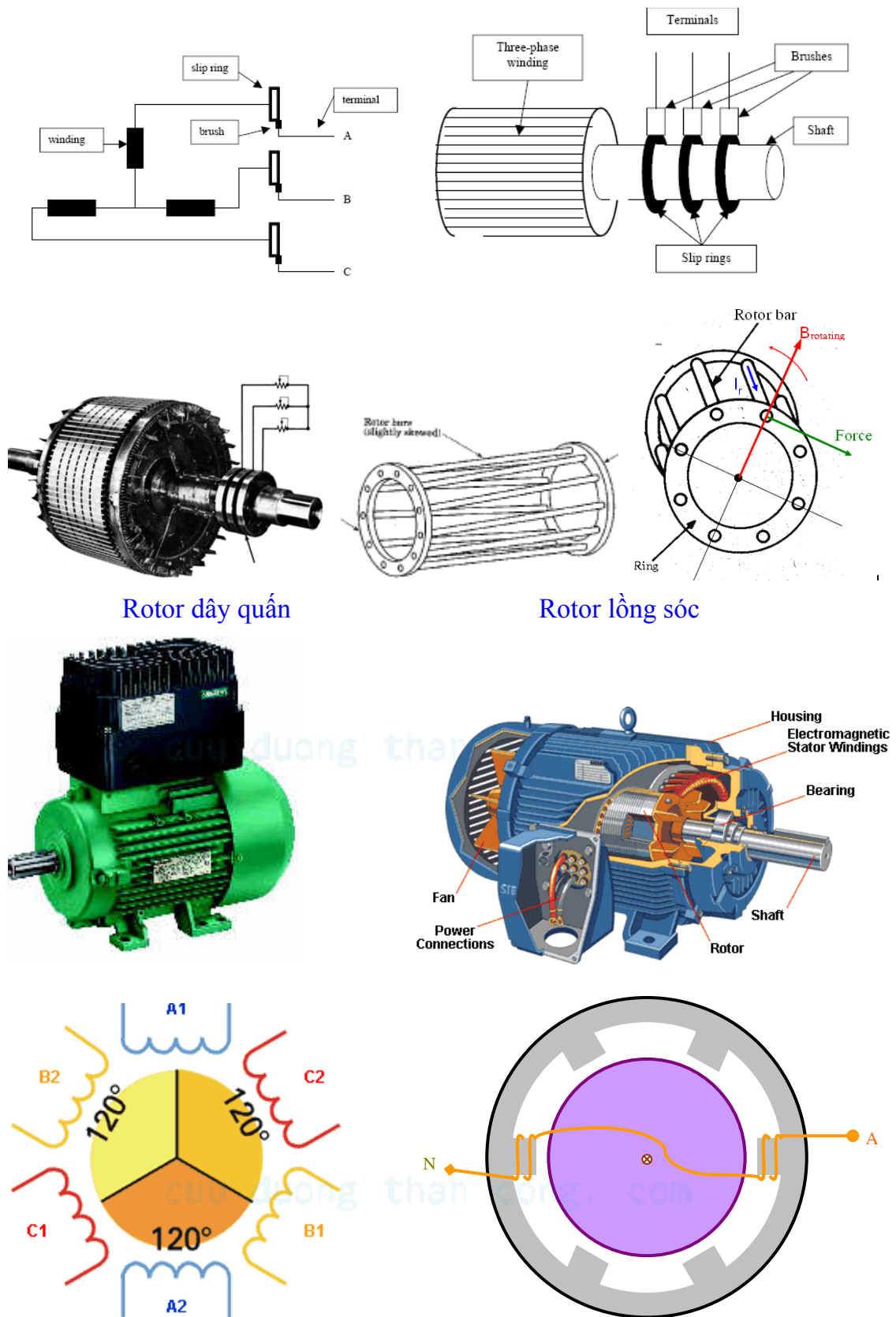

Chương 2: ĐỘNG CƠ KHÔNG ĐỒNG BỘ

I. Giới thiệu

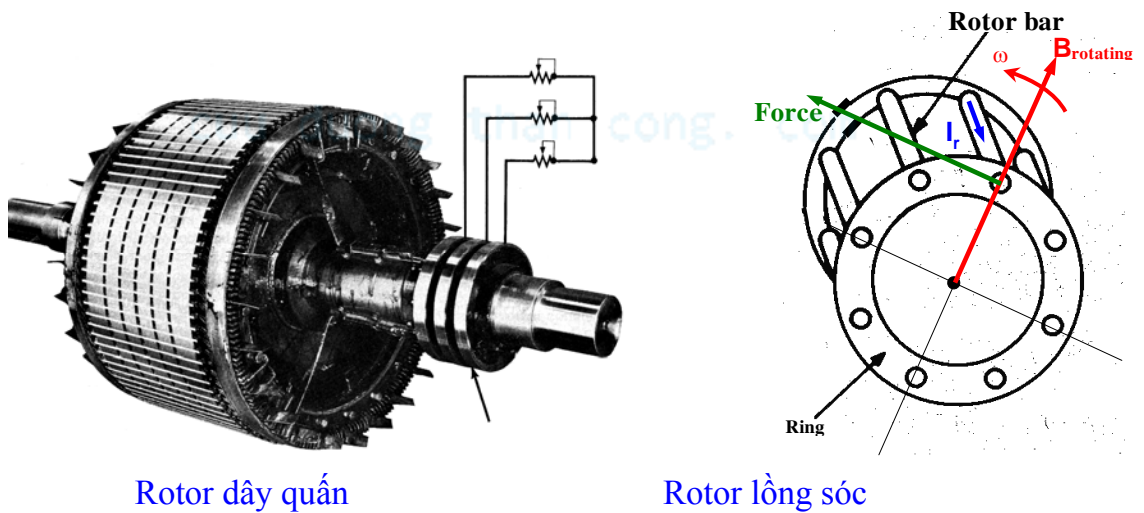
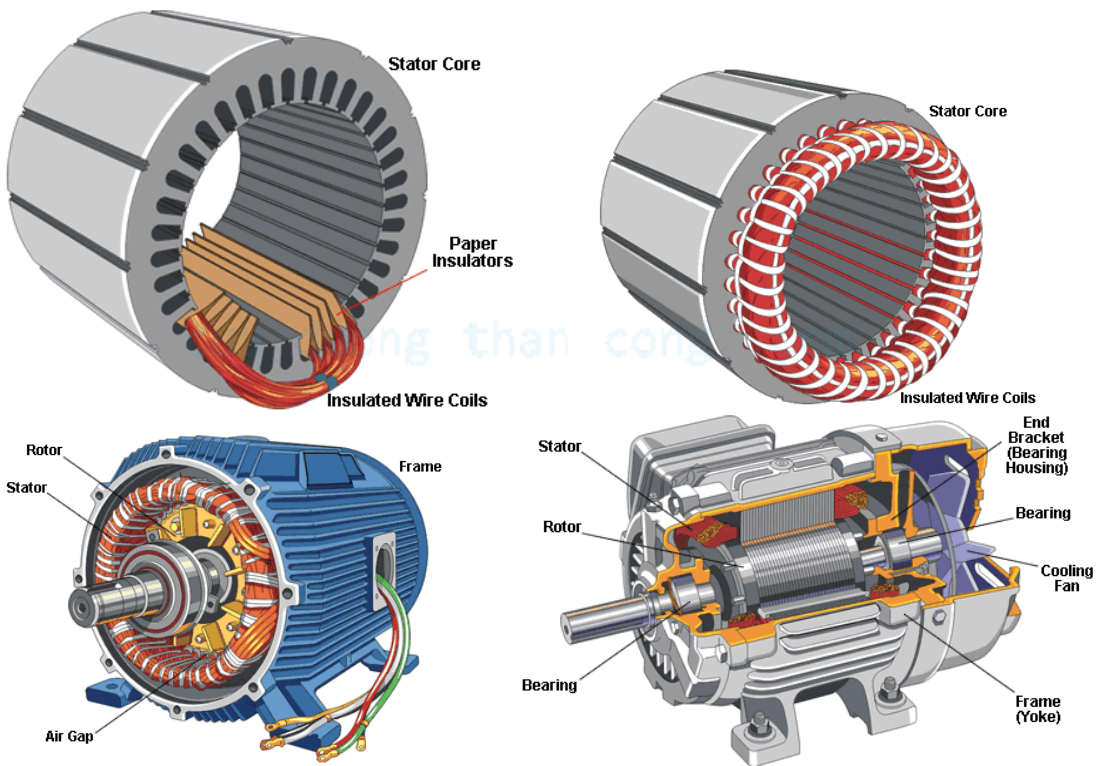
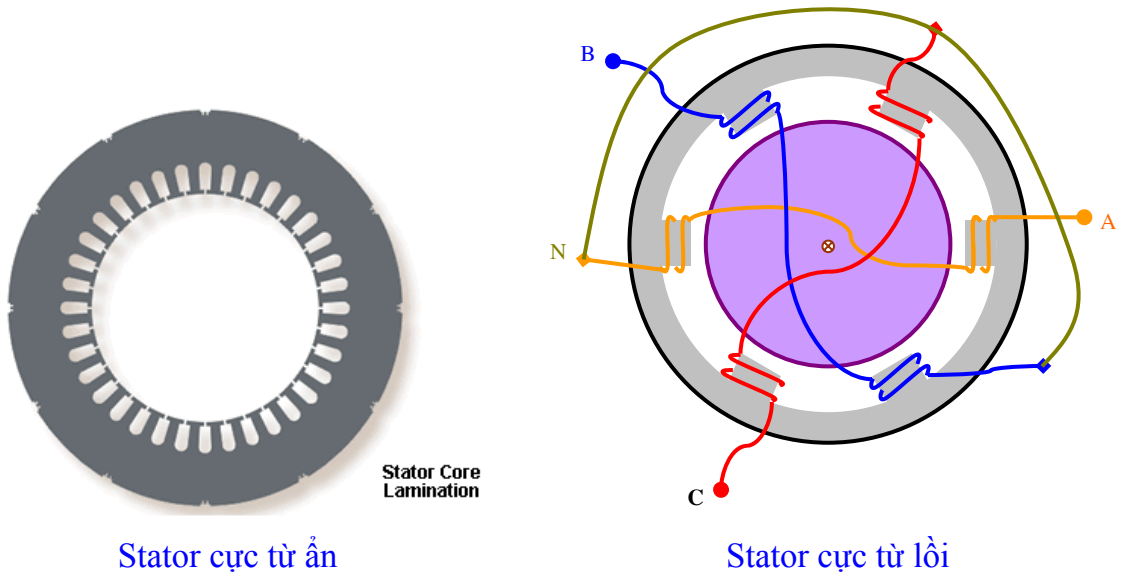
I.1. Cấu tạo

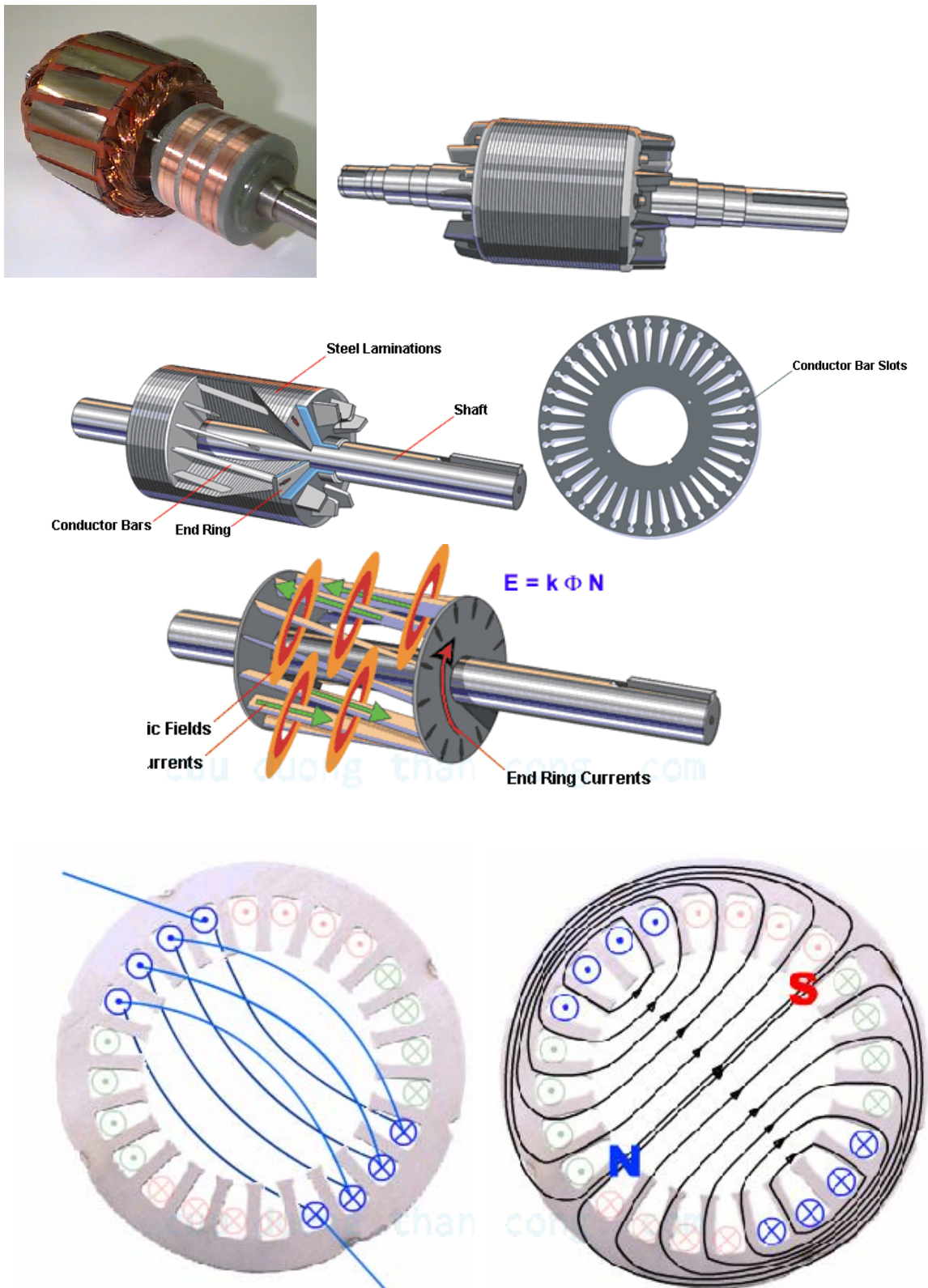

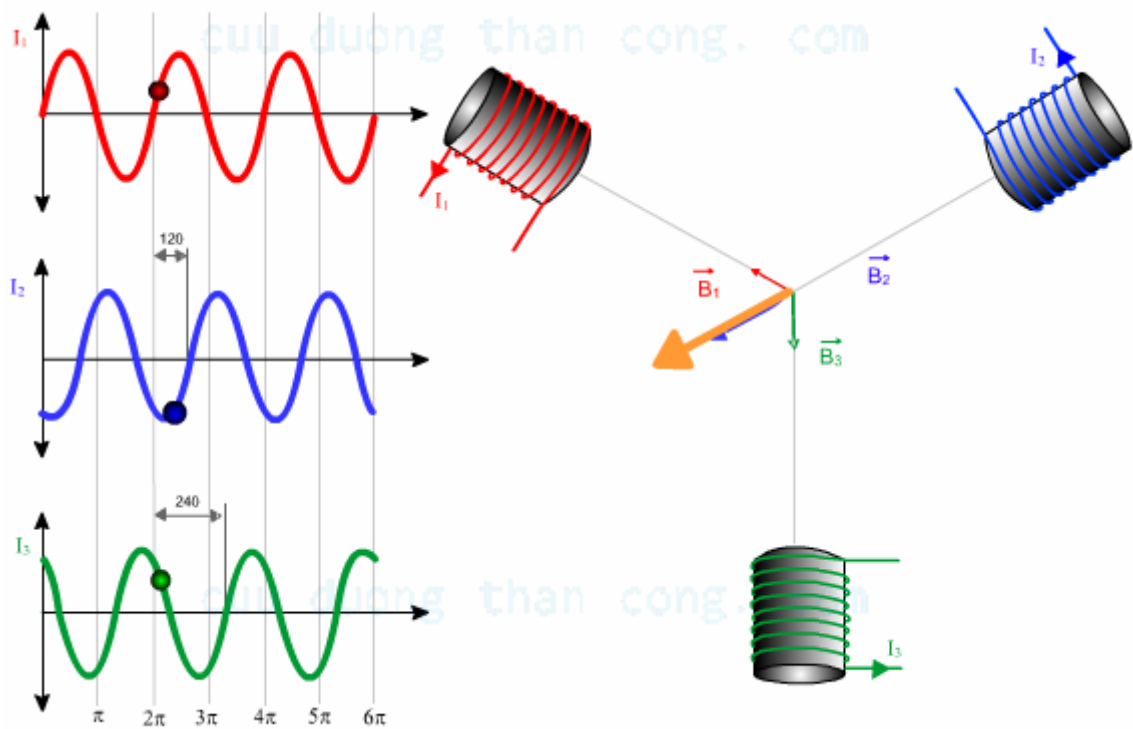
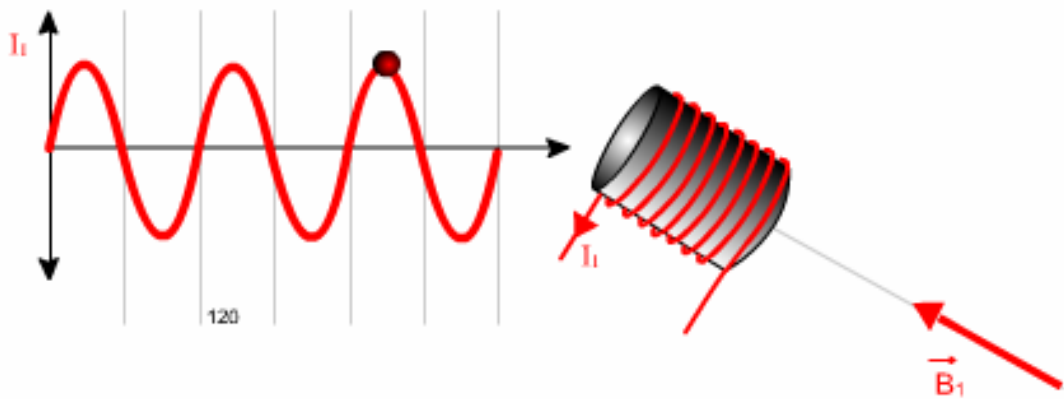
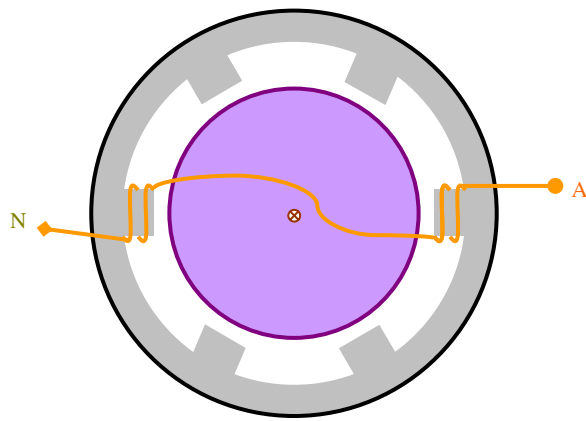

Rotor dây quấn

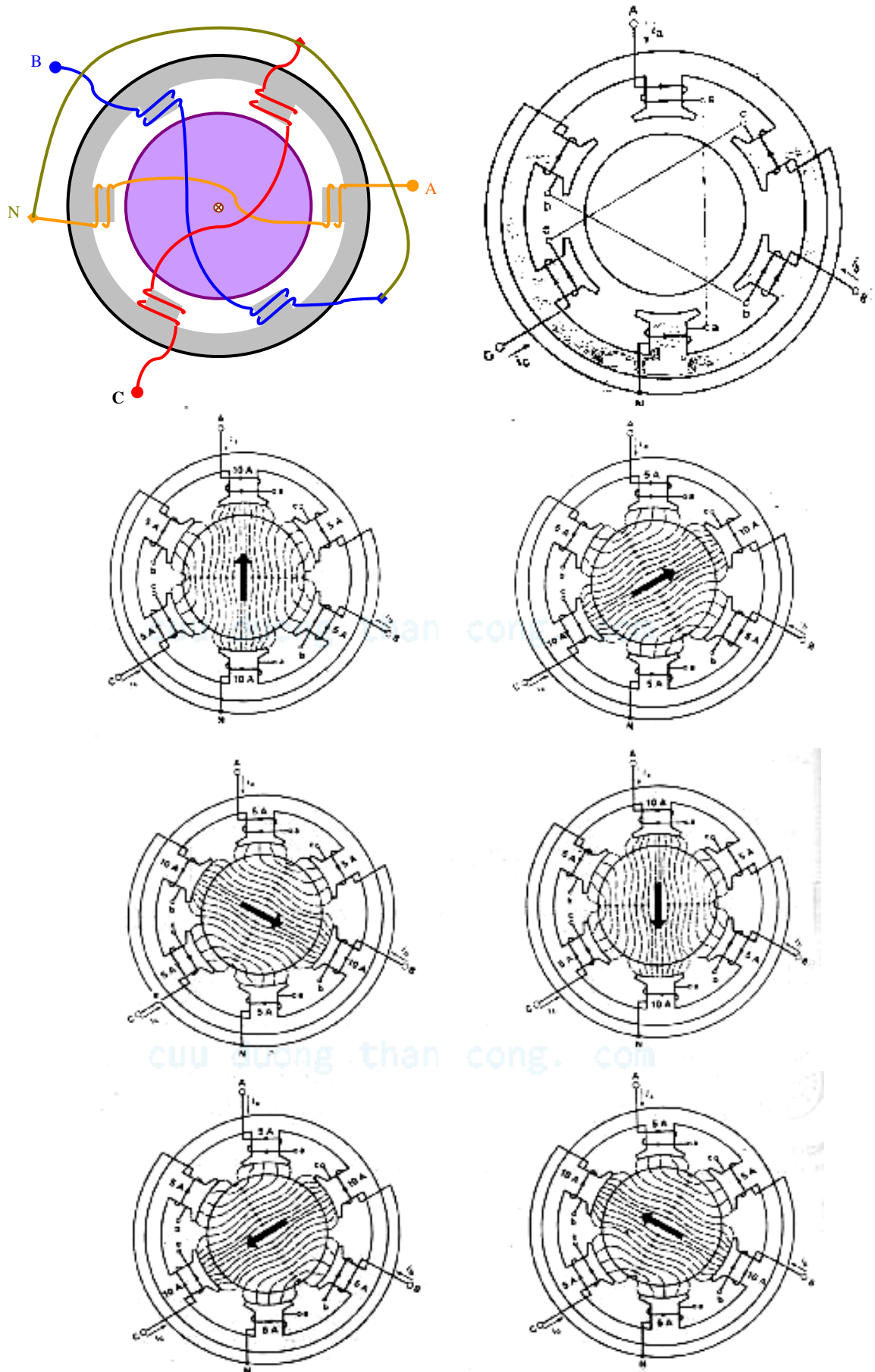
Rotor lồng sóc

I.2. Từ trường quay

Hình vẽ Chương 2: Động cơ không đồng bộ

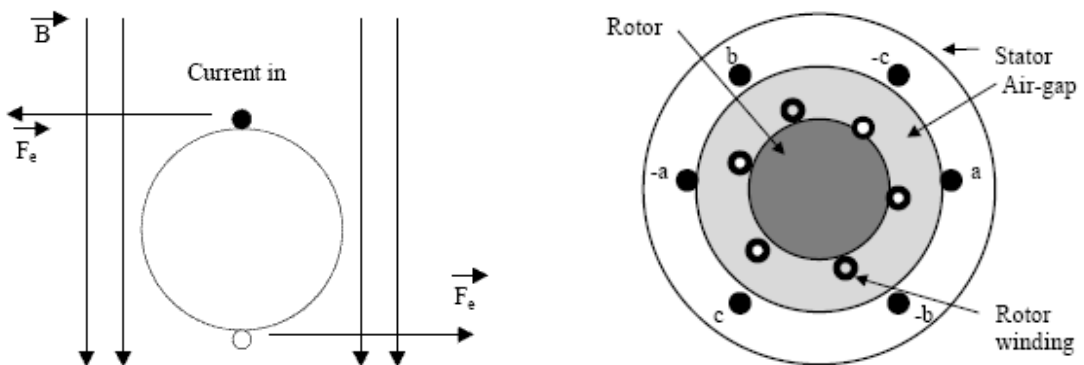
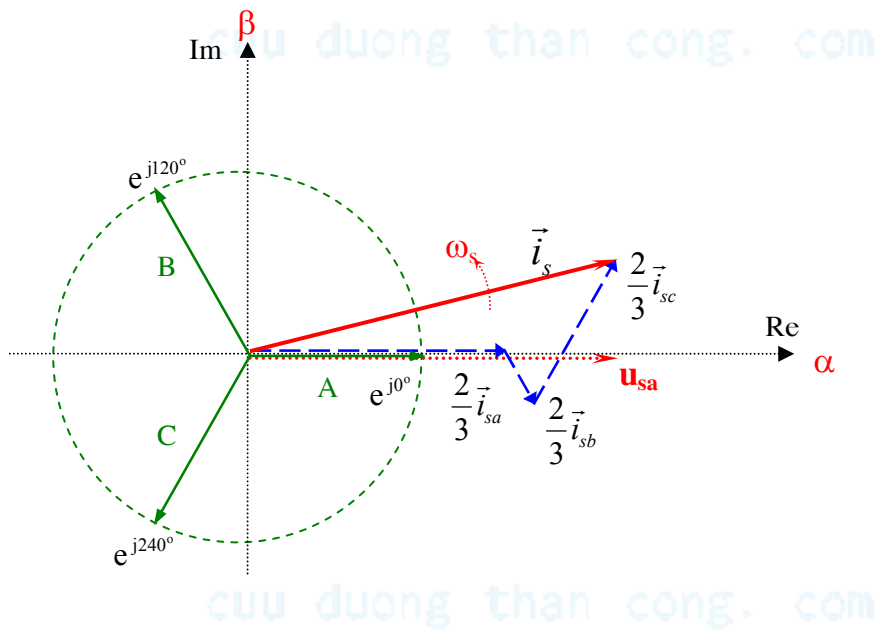
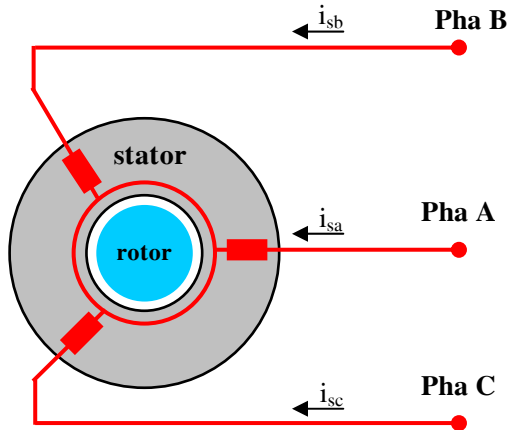
I.3. Nguyên lý làm việc

$$i_a = I_m \cdot \cos(\omega t)$$

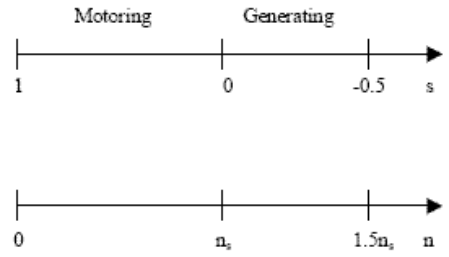
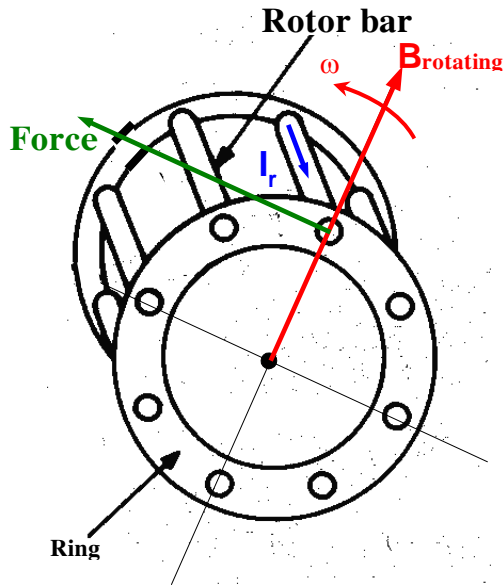
$$i_b = I_m \cdot \cos(\omega t - 120^\circ)$$

$$i_c = I_m \cdot \cos(\omega t - 240^\circ)$$

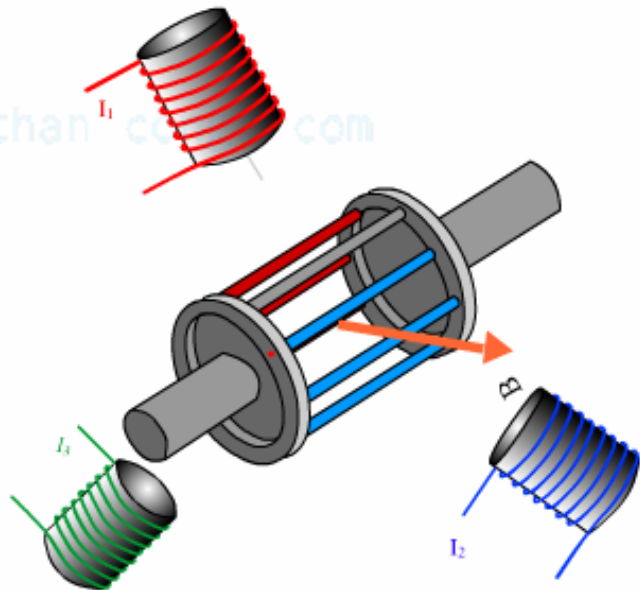
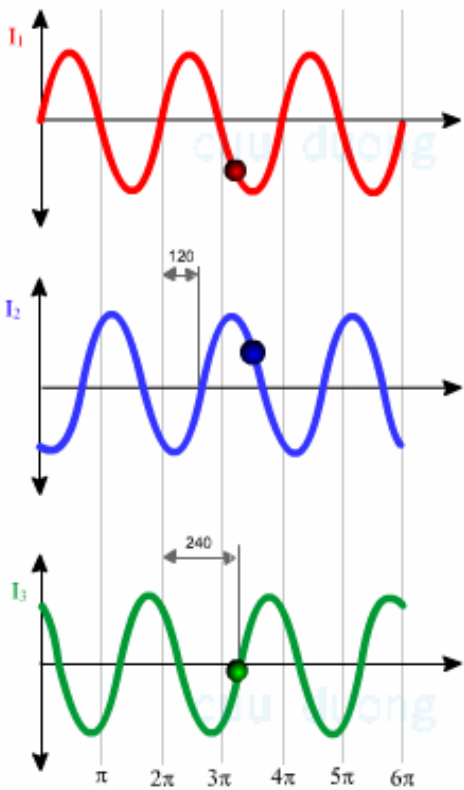
$$\vec{i}_s(t) = \frac{2}{3} [i_{sa}(t)e^{j0^\circ} + i_{sb}(t)e^{j120^\circ} + i_{sc}(t)e^{j240^\circ}]$$

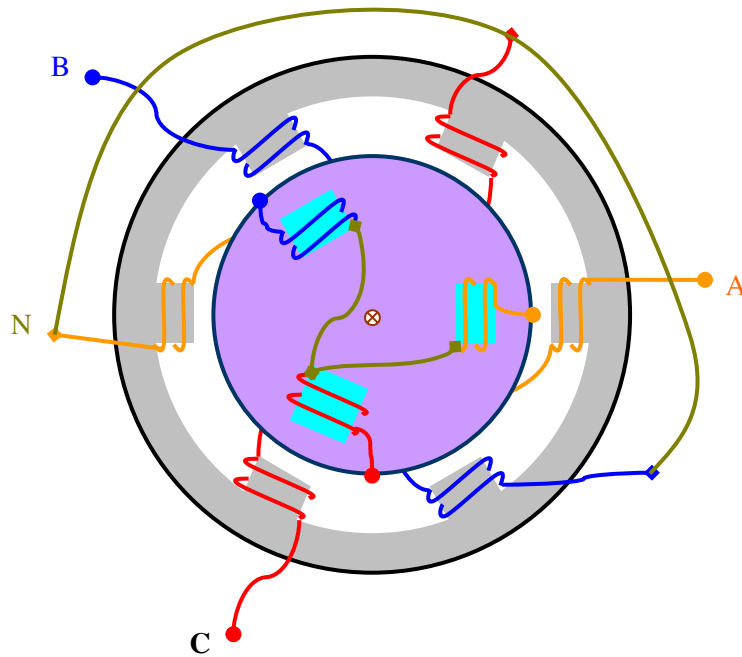

Hình vẽ Chương 2: Động cơ không đồng bộ

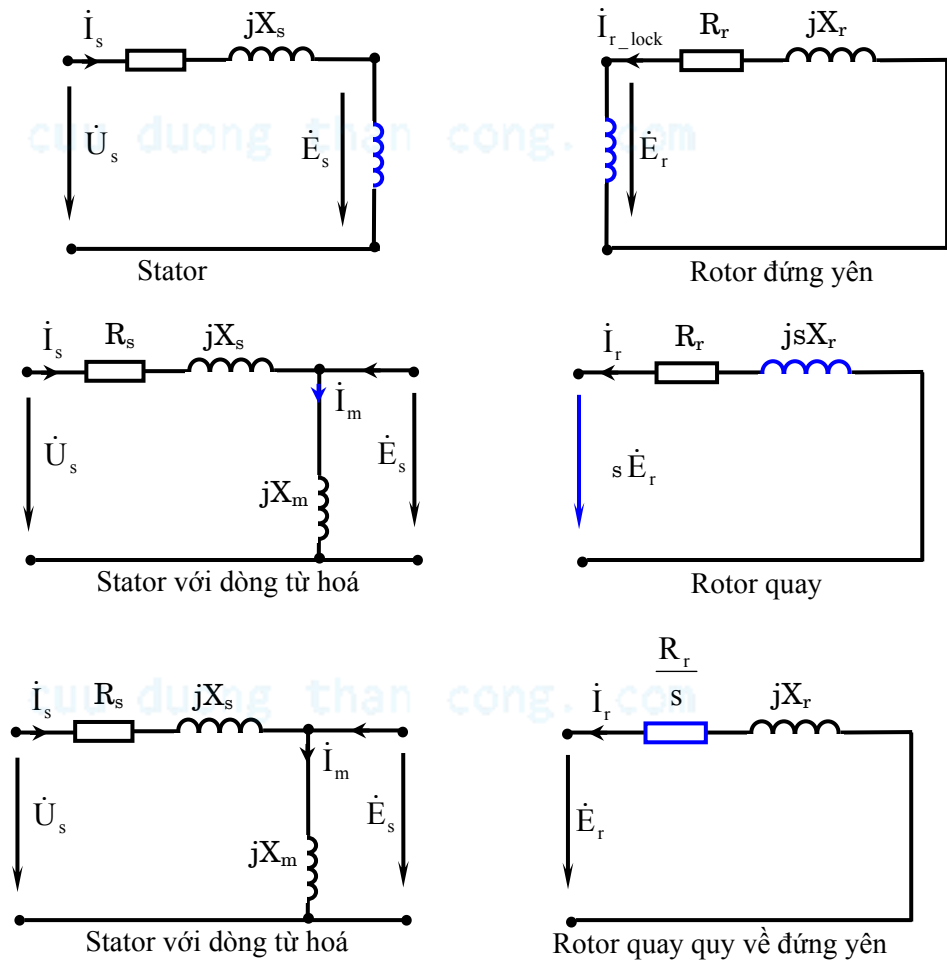

P	1	2	3	4
n_s [rpm]	3000	1500	1000	750

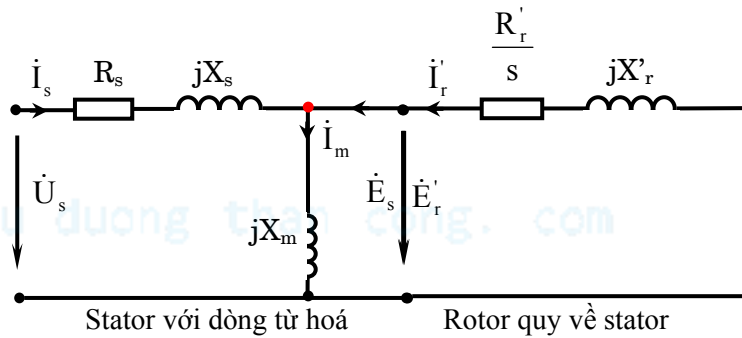
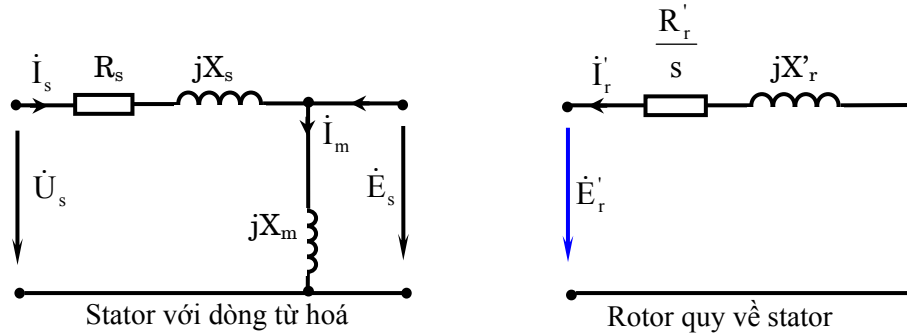
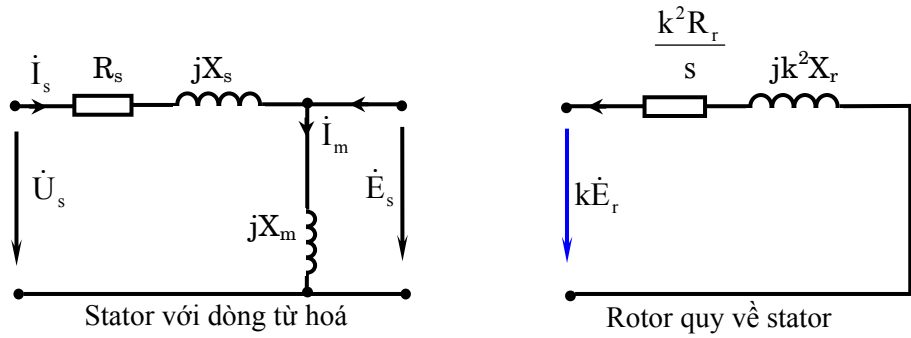

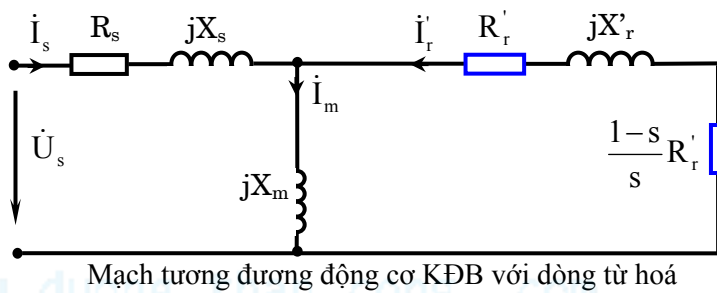
II. Mạch tương đương

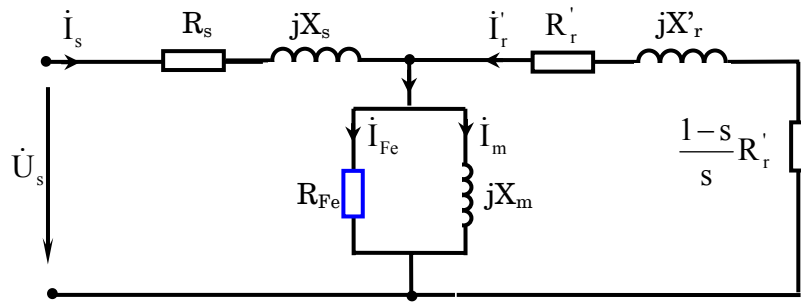
Hình vẽ Chương 2: Động cơ không đồng bộ

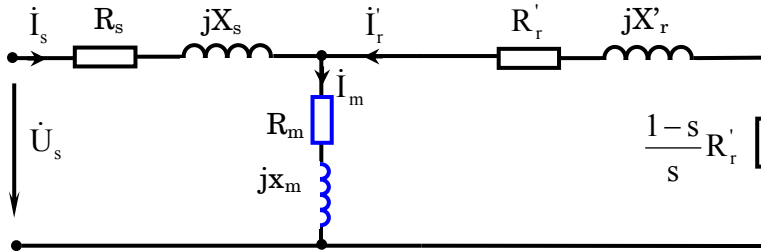
$$\frac{R_r'}{s} = R_r' + \left(\frac{1-s}{s}\right)R_r'$$

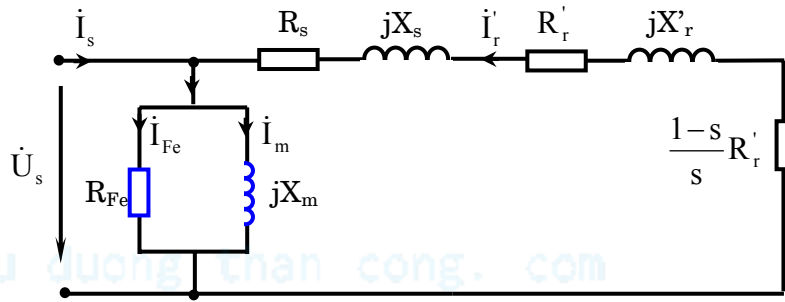
$$P_{Fe} = m_{Fe} (\mathcal{F} + \xi \mathcal{F}^2) B_m^2$$

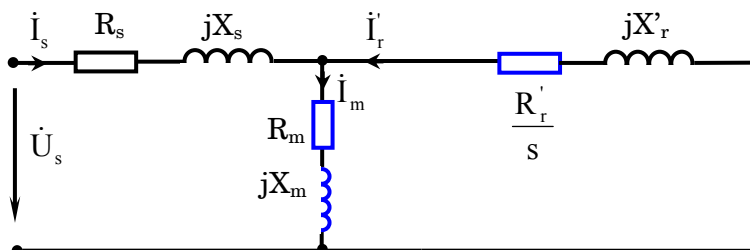
Mạch tương đương động cơ KĐB với tổn hao sắt từ

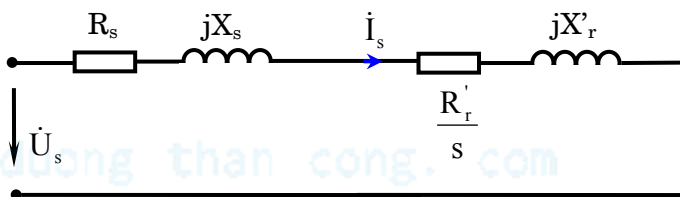
Mạch tương đương của động cơ KĐB

Mạch tương đương dạng hình T

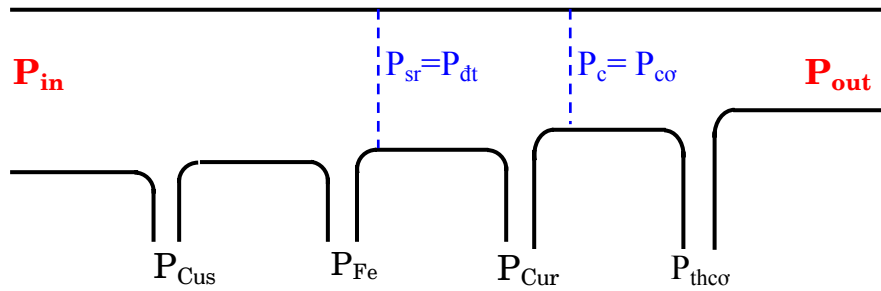
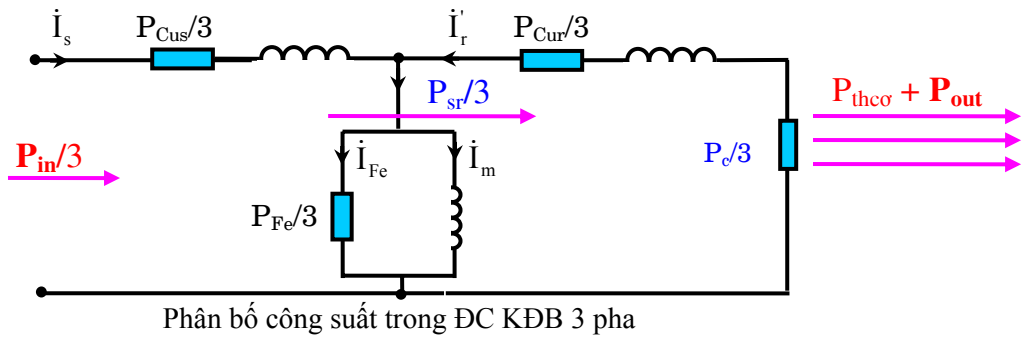

Mạch tương đương của động cơ KĐB

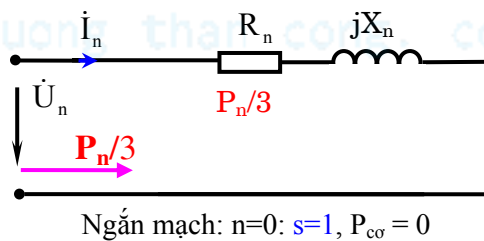
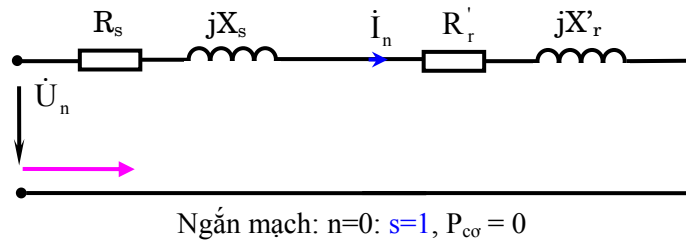
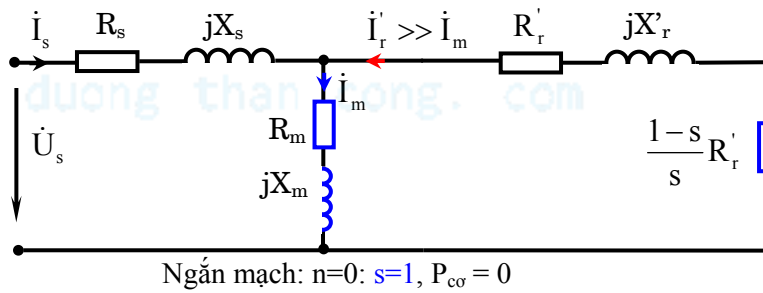
Mạch tương đương đơn giản của động cơ KĐB

III. Phân bố công suất và hiệu suất

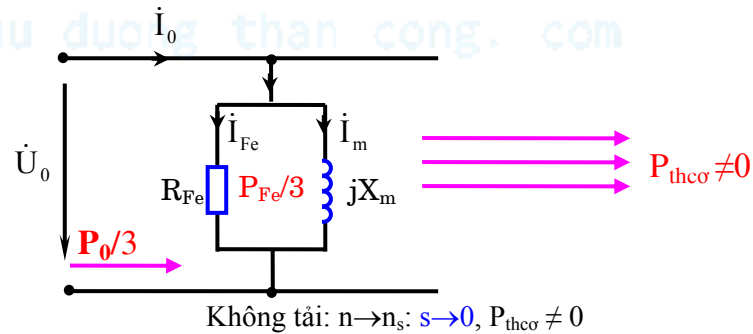
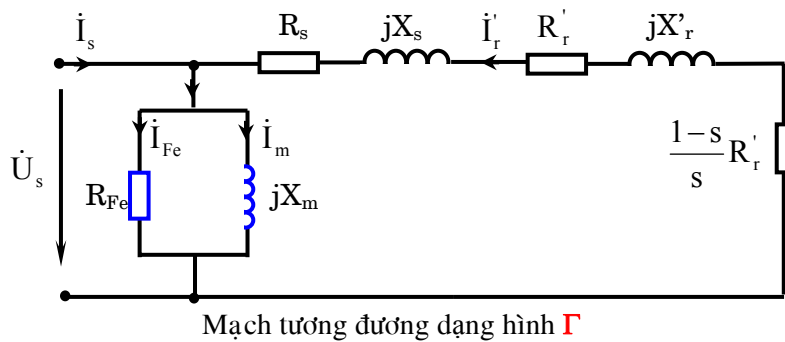
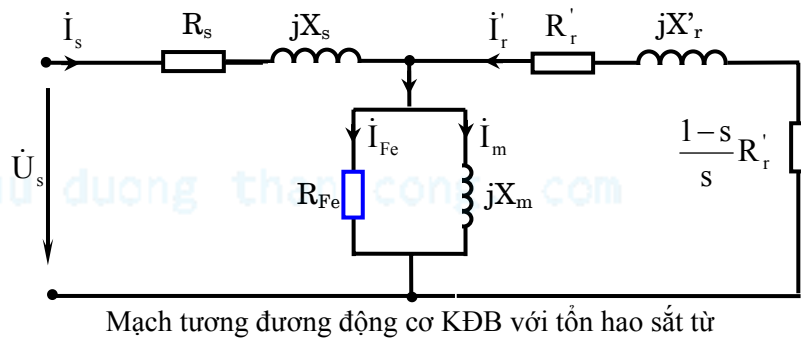
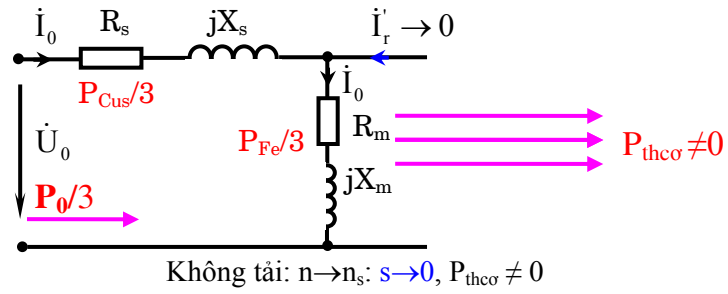
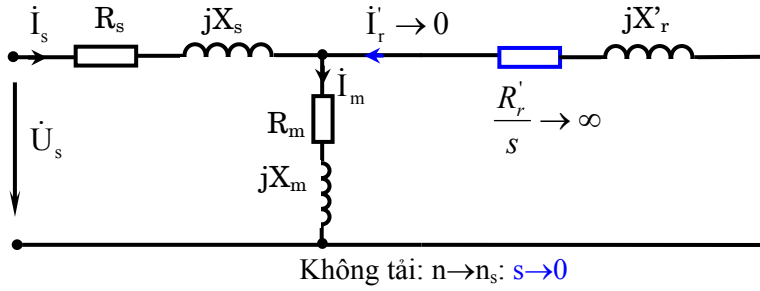

IV. Thí nghiệm không tải, thí nghiệm ngắn mạch

IV.1. Thí nghiệm ngắn mạch

IV.2. Thí nghiệm không tải

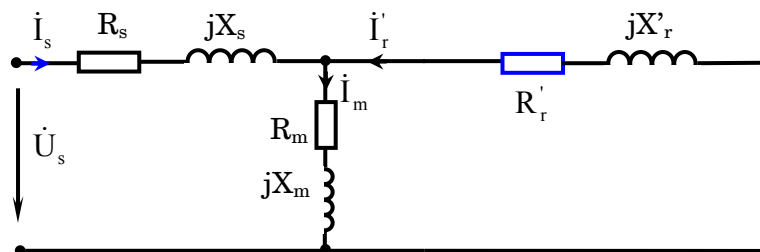

Phân bố điện kháng tản trong các loại động cơ không đồng bộ:

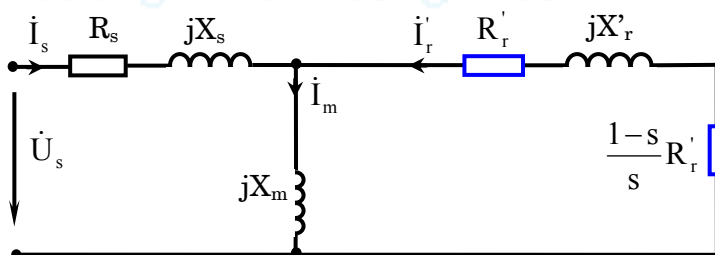
Loại Động cơ	Mô tả	Tỷ lệ giữa X_s và X_r'	
		X_s	X_r'
A	Momen khởi động bình thường Dòng điện khởi động bình thường	0,5	0,5
B	Momen khởi động bình thường Dòng điện khởi động thấp	0,4	0,6
C	Momen khởi động cao Dòng điện khởi động thấp	0,3	0,7
D	Momen khởi động cao Độ trượt cao	0,5	0,5
Rotor dây quấn	Tùy thuộc vào sự thay đổi của điện trở rotor	0,5	0,5

Theo tiêu chuẩn IEEE 112

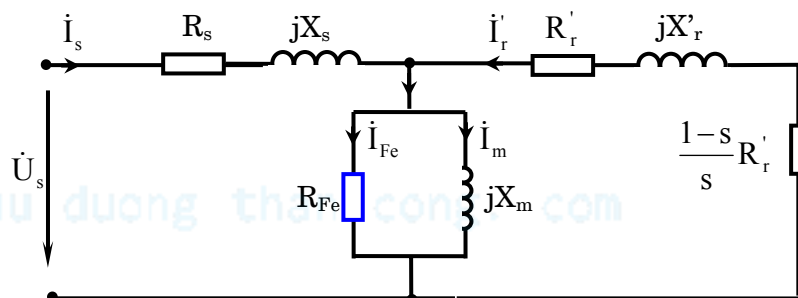
V. Khởi động động cơ không đồng bộ

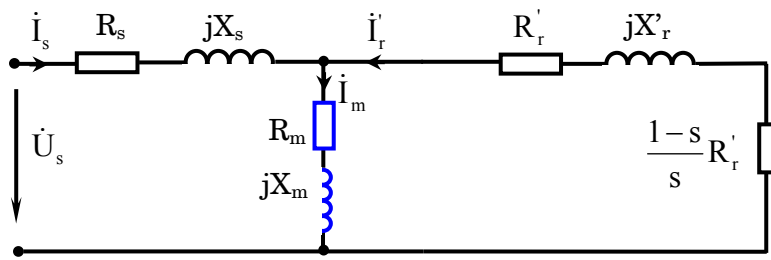
Khởi động: $n = 0$; $s = 1$; $I_s = I_{st}$

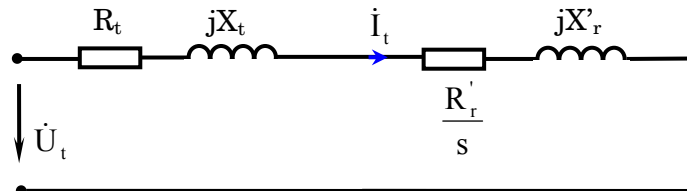
VI. Đặc tính cơ của động cơ không đồng bộ

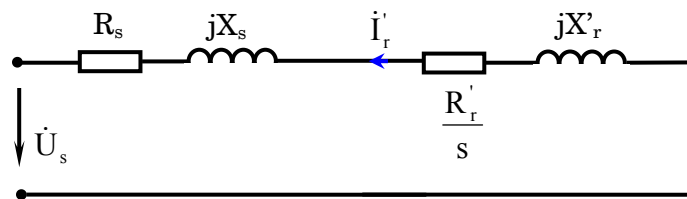
Mạch tương đương động cơ KĐB

Mạch tương đương của động cơ KĐB

Sử dụng biến đổi **Thevenin** cho mạch stator

Mạch tương đương đơn giản của động cơ KĐB

cuuduongthancong.com

cuuduongthancong.com

Giả sử $R_m \ll X_m$ (hay $R_{FE} \gg X_m$):

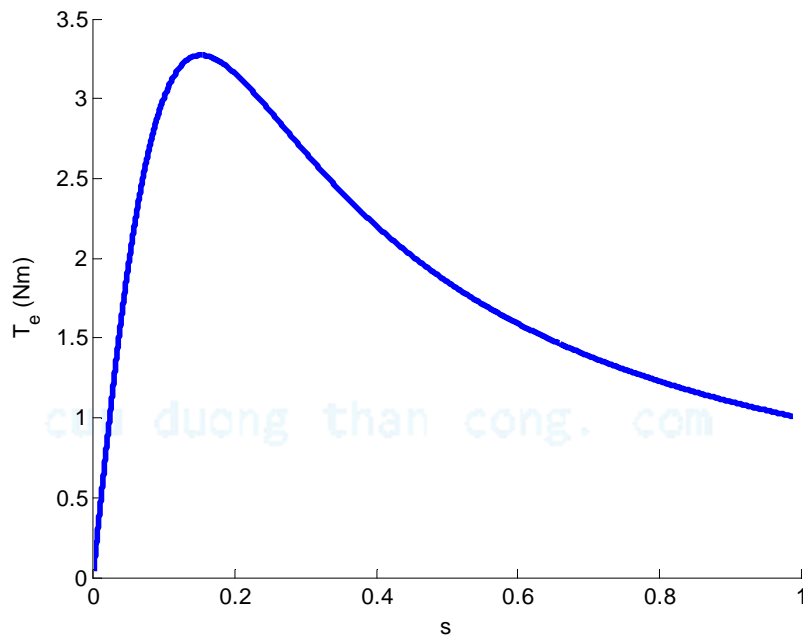
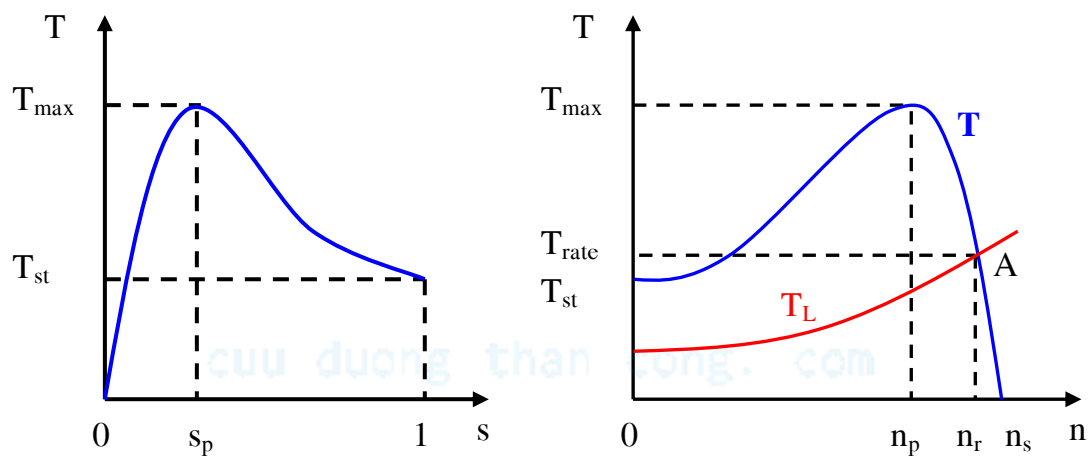
$$\dot{U}_t = \dot{U}_s \frac{jX_m}{R_s + j(X_s + X_m)} \quad \text{và} \quad Z_t = R_t + jX_t = \frac{(R_s + jX_s)jX_m}{R_s + j(X_s + X_m)}$$

Tính được:

$$I_r' = \frac{U_s}{\left(R_s + \frac{R_r'}{s}\right) + j(X_s + X_r')}$$

Momen quay

$$T = \frac{P_c}{\omega} = \frac{(1-s)P_{dt}}{(1-s)\omega_s} = \frac{P_{dt}}{\omega_s} = T_{dt} = \frac{1}{\omega_s} \frac{3U_s^2 \left(\frac{R_r'}{s}\right)}{\left(R_s + \frac{R_r'}{s}\right)^2 + (X_s + X_r')^2}$$

Độ trượt tới hạn: s_p ứng với T_{max}

$$\frac{dT}{ds} = 0, \text{ hay } \frac{dT}{dn} = 0$$

$$s_p = \frac{R_r'}{\sqrt{R_s^2 + (X_s + X_r')^2}}$$

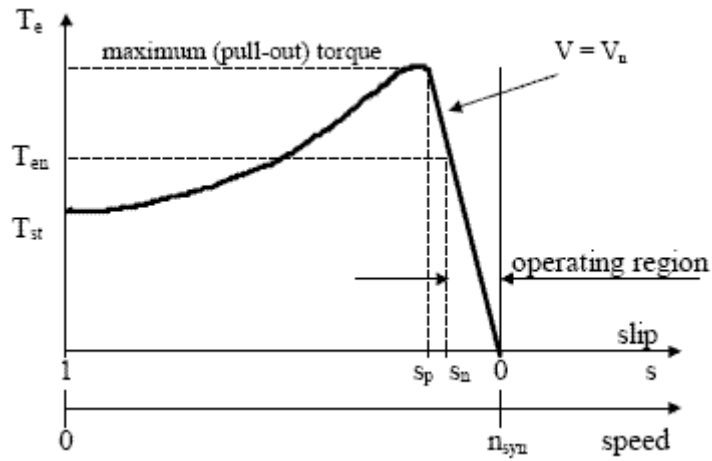
$$T_{\max} = \frac{1}{\omega_s} \frac{\frac{3}{2} U_s^2}{R_s + \sqrt{R_s^2 + (X_s + X_r')^2}}$$

$$T_{\text{st}} = \frac{1}{\omega_s} \frac{3U_s^2 R_r'}{(R_s + R_r')^2 + (X_s + X_r')^2}$$

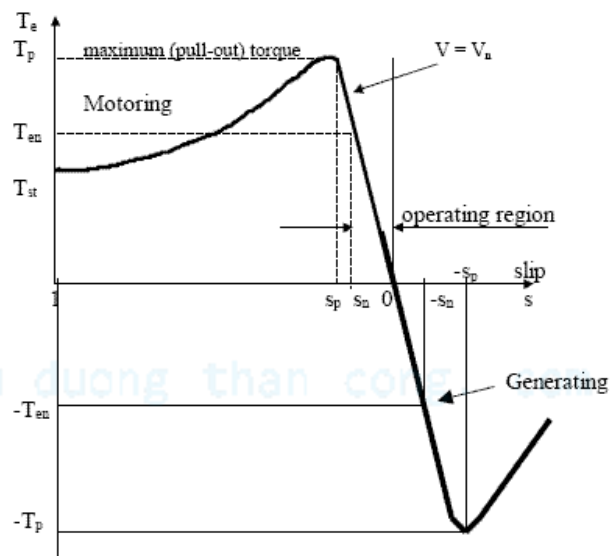
$$\frac{T}{T_{\max}} = \frac{2}{\frac{s}{s_p} + \frac{s_p}{s}}$$

cuu duong than cong. com

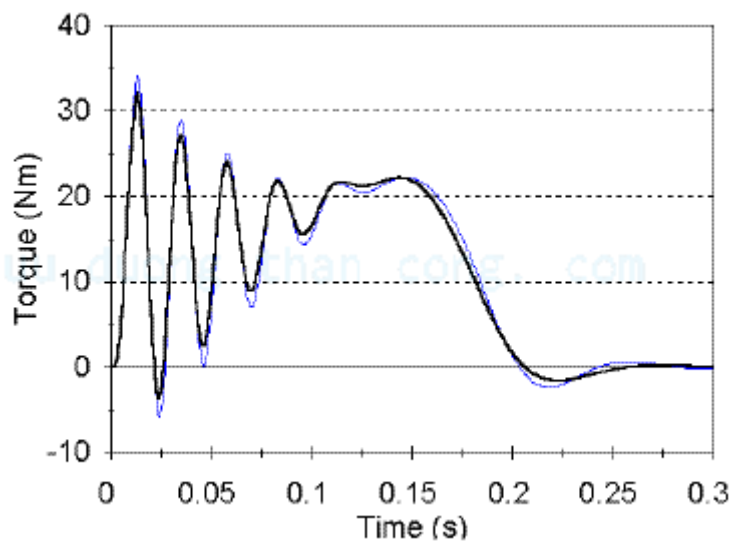
cuu duong than cong. com

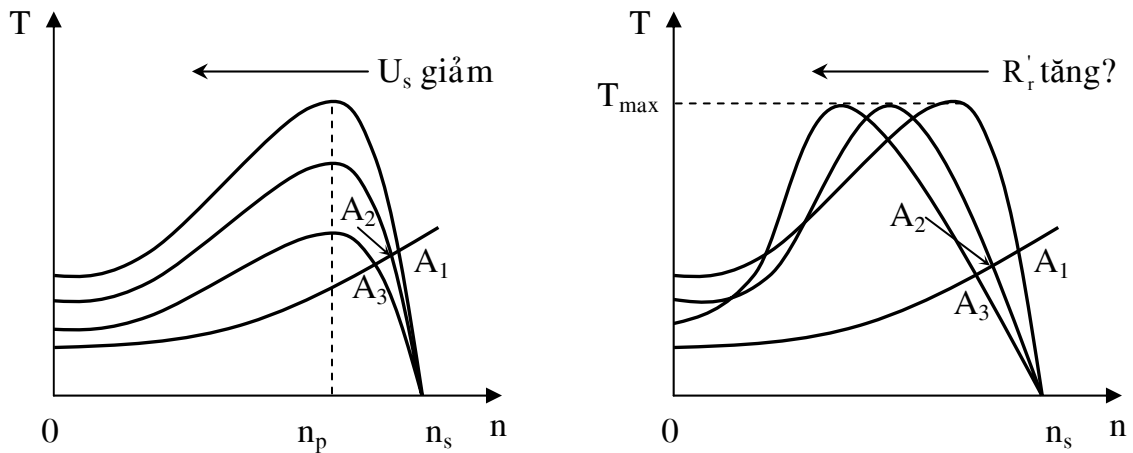
Đặc tính momen của động cơ không đồng bộ

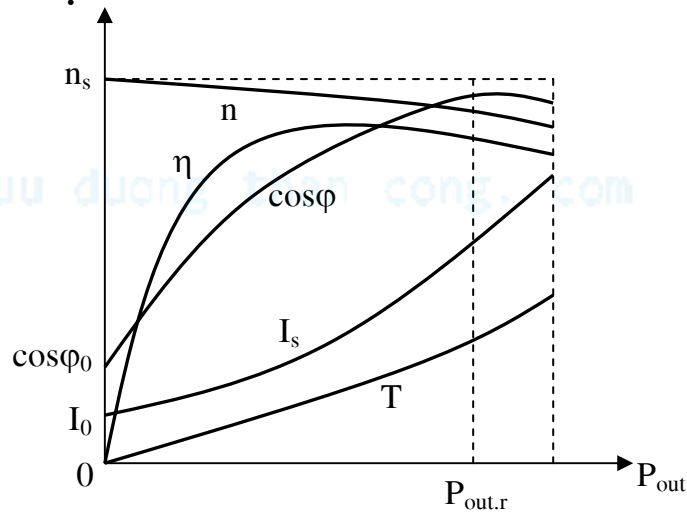
Đặc tính momen – độ trượt của máy điện không đồng bộ ở chế độ động cơ ($0 < s < 1$) và máy phát ($s < 0$)

VII. Điều khiển tốc độ động cơ không đồng bộ

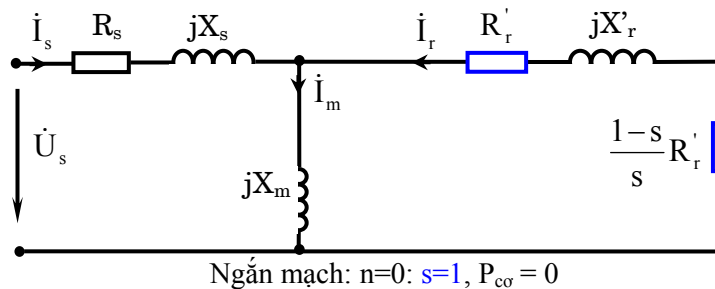
VIII. Các đặc tính vận hành

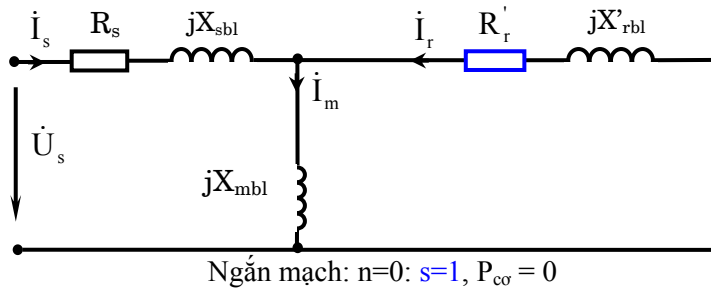

IX. Tính toán thí nghiệm ngắn mạch (*Blocked-rotor*) ở tần số thấp f_{bl} hơn tần số định mức f_r (*rate*) (không bỏ qua điện kháng nhánh từ hóa X_m).

Nếu trong thí nghiệm ngắn mạch không bỏ qua X_m thì phải giữ cho $X_m = \text{const}$, hay

$$X \sim \Phi \sim \frac{U}{f} = \text{const} = \frac{U_{bl}}{f_{bl}} = \frac{U_r}{f_r}$$

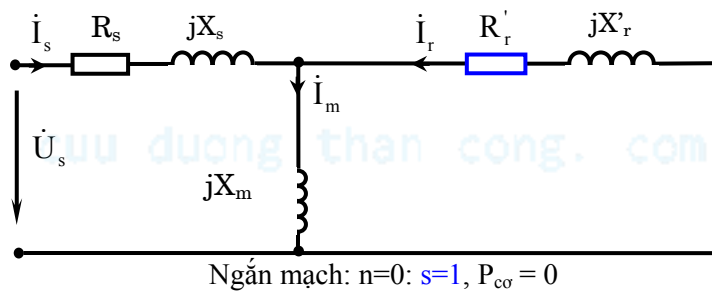
$$Z_{nbl} = R_{bl} + jX_{bl} = \frac{U_{nbl}}{I_{nbl}}$$

$$R_{dm} = R_{bl} = \frac{P_{bl}}{3I_{sbl}^2} \quad X_{bl} = \sqrt{Z_{nbl}^2 - R_{bl}^2} \quad X_{dm} = \left(\frac{f_n}{f_{bl}}\right) X_{bl}$$

có:

$$Q_{bl} = \sqrt{S_{bl}^2 - P_{bl}^2} \quad X_n = \left(\frac{f_n}{f_{bl}}\right) X_{bl} = \left(\frac{f_n}{f_{bl}}\right) \left(\frac{Q_{bl}}{3I_{sbl}^2}\right) \quad R_n = R_{bl} = \frac{P_{bl}}{3I_{sbl}^2}$$

Đã tính được $Z_n = R_n + jX_n$

Với $Z_n = R_s + jX_s + (R_r' + jX_r') // (jX_m) = R_n + jX_n$

$$Z_n = \left[R_s + R_r' \left(\frac{X_m^2}{R_r'^2 + (X_m + X_r')^2} \right) \right] + j \left[X_s + X_m \left(\frac{R_r'^2 + X_r' (X_m + X_r')}{R_r'^2 + (X_m + X_r')^2} \right) \right]$$

(xem $R_r' \ll X_m$)

$$Z_n = \left[R_s + R_r' \left(\frac{X_m^2}{(X_m + X_r')^2} \right) \right] + j \left[X_s + X_m \left(\frac{X_r' (X_m + X_r')}{(X_m + X_r')^2} \right) \right]$$

$$Z_n = \left[R_s + R_r' \left(\frac{X_m}{X_m + X_r'} \right)^2 \right] + j \left[X_s + X_r' \left(\frac{X_m}{X_m + X_r'} \right) \right]$$

$$R_n = R_s + R_r' \left(\frac{X_m}{X_m + X_r'} \right)^2 \quad X_n = X_s + X_r' \left(\frac{X_m}{X_m + X_r'} \right)$$

suy ra

$$R_r' = (R_n - R_s) \left(\frac{X_m + X_r'}{X_m} \right)^2 \quad X_r' = (X_n - X_s) \left(\frac{X_m}{X_m + X_s - X_n} \right)$$

Vậy:

<i>với</i> $X'_r = (X_n - X_s) \left(\frac{X_0 - X_s}{X_0 - X_n} \right)$	<i>tính</i> X_s và X'_r ($X_s \approx X'_r$)
<i>với</i> $X_m = (X_0 - X_s)$	<i>tính</i> $R'_r = (R_n - R_s) \left(\frac{X_m + X'_r}{X_m} \right)^2$

trong đó:

$$Q_{bl} = \sqrt{S_{bl}^2 - P_{bl}^2} \quad X_n = \left(\frac{f_n}{f_{bl}} \right) X_{bl} = \left(\frac{f_n}{f_{bl}} \right) \left(\frac{Q_{bl}}{3I_{sbl}^2} \right) \quad R_n = R_{bl} = \frac{P_{bl}}{3I_{sbl}^2}$$

Hay:

$$Z_{bl} = \frac{U_{bl}}{I_{bl}} \quad X_n = \left(\frac{f_n}{f_{bl}} \right) X_{bl} = \sqrt{Z_{bl}^2 - R_{bl}^2} \quad R_n = R_{bl} = \frac{P_{bl}}{3I_{sbl}^2}$$

Chú ý: Khi giảm tần số thì điện kháng giảm, nên tổng trở cũng giảm theo. Vì vậy, để dòng điện I_n không quá định mức thì U_n phải giảm nhiều hơn. Và vì từ thông không đổi nên $R_m = \text{const}$, trong khi X_m giảm đi, việc bỏ qua R_m dẫn đến sai số lớn hơn! Hơn nữa, vì X_m giảm đi nên điều kiện $R'_r \ll X_m$ cần phải xem xét.

